

Slovenski četrtič je
vse s počitino vred ali
Maribor s pošiljanjem
čas za celo leto 25 din.,
pri čem 1250 din., četrt leta
čas. Izven Jugoslavije
čas. Narodna se pošilje
sprevažilo "Sloven
Gospodarje" v Ma
Rokica cesta 5.
čas se določila do od
Marocchina se ples
čejo v naprej.
Telefon Maribor 2. 215.

Počitniška številka stane 1 din.

Počitniška plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

7. številka

MARIBOR, dne 15 februarja 1923.

57. letnik.

Demokratični orjunci - rokovnjači napadli našo tiskarno.

Liberali so v Mariboru ustanovili faštiste ali takozvano Orjuno, katera ima namen pobijati vse, kar ne trobi v Kukovčev rog. V tej pobalinsko-roparski družbi so združeni uredniki Kukovčevih listov, nekateri državni uredniki, pisarji liberalnih advokatov ter podleži najniže vrste. Ze dolgo časa so orjunci širili po Mariboru vesti, da bodo napadli in razbili našo tiskarno, da ne bomo mogli več tiskati ne «Slov. Gospodarja», ne «Straže», ne volilnih letakov in drugih takih stvari. Nadalje dan za dnem širijo glasove, da bodo pobili naše urednike, poslance in voditelje.

Napad na Cirilovo tiskarno.

Kakor navadni roparji, potepuhni in tatovi, tako so fašisti-orjunci v noči od sobote na nedeljo, 11. februarja na tihem s ponarejenim ključem odprli glavna vrata Cirilove tiskarne in vdrli na dvorišče, kjer so se spravili na spodnji del tiskarne in začeli s težkim kladivom razbijati stroje.

Hišniku grozijo z revolverjem.

Hišnik Cirilove tiskarne Blaž Klavžar je okoli 2. ure ponoči slišal razbijanje po tiskarni in tekanje po dvorišču. Nič hudega sluteč odpre vrata svojega stanovanja in gre pogledat, kaj se je zgodilo. Orjunci so zgrabili Blaža in mu nastavili revolver na prsa. Zagrozili so mu s smrtno, ako bi klical na odpomoč. Pet mož ga je stražilo, da se ni mogel ganiti. Zapustili so ga še le, ko je roparska orjunska banda izvršila svoje delo. Izginili so v temno noč skozi vrata na dvorišču v smeri proti Vojašniški ulici.

Razbiti stroji. Škoda.

Demokratični roparji so razbili veliki stroj, ki tiska «Gospodarja» in «Straže» ter še tri druge manjše stroje. Porezali so na drobne koščke drago gonično jermenje. Pri strojih so s kladivi uničili ravno one dele strojev, katerih se v Jugoslaviji ne da nadomestiti, ampak se jih mora naročiti iz Nemčije.

Tiskalnim strojem so demokratični roparji in banditi odvzeli oziroma razbili ravno tiste dele, ki tvorijo najvažnejšo sestavo strojev. Iz tega je razvidno, da so bili pri razdirjalnem delu taki ljudje, ki se na sestavo tiskarskih strojev dobro razumejo. Bili so to nekateri ljudje iz demokratične tiskarne (prej Kralikove) v Jurčičevi ulici. Škoda je ogromna. Posebna uredna komisija te dni ugotavlja škodo, ki jo je napravila naša tiskarna gnušna demokratična orjunaška banda.

Predzgodba napada.

V «Taboru» se je čitalo že več tednov, da si je Orjuna organizirala poseben akcijski (delovni) odsek. Načelnik celokupne Orjune je glavni urednik Kukovčevega «Tabora» neki Radivoj Rehar. Zaporedoma po več dni so se posvetovali orjunci v Narodnem domu, kako bodo napadli tiskarno. V soboto 10. februarja zvečer se je v Narodnem domu v Mariboru vršila maškerada Sokola. Orjuni so plesali in popivali do polnoči, nato pa so pologoma zginili? Kam? V Cirilovo tiskarno, uničevat črne klerikalne mašine.

Istočasno je orjunska banda nameravala napasti tudi veselico mariborskih Nemcev v Radvanju. V avtomobilih so se peljali h Anderlu, da bi razbili njegovo gostilno in gosti nobenega in goste pobili.

Kje je bila policija?

Dasiravno ima Maribor okoli 300 policajev, vendar policija ni videla nič, ne slišala nič. Razbijanje po mašinah se je gotovo slišalo na ulico, a policija je bila — gluha. Sicer pa ima urednika dr. Sternada, ki je v orjunskega odbora. Orjunaši so nekako ob 2. uri po polnoči pred Veliko kavarno napadli avtomobil, v katerem je sedelo nekaj Nemcev. Orjunaška banda je zagnala velik krik. Klicaja je po policiji, češ, Nemce je treba zapreti, ker govorijo nemški. S tem namenoma uprizorjenim kravalom so orjunci policijo hoteli odvesti od Cirilove tiskarne, da se ne bi kateri stražnik zabolil v Koroško cesto. Zadnji čas se po Mariboru zaporedoma dogajajo ropi, tatvine, napadi, a policija še dosedaj nobenega tatu in roparjev ni ujela.

Nekaj roparjev že pod ključem.

Hišnik Blaž je takoj, ko so roparji odšli, šel na policijo in javil ves dogodek. Policia je v nedeljo, 11. februarja prijeti krije: stavca Kinkelo, ki je zaposlen v Kukovčevi tiskarni, uslužbenca carinskega posrednika Stoka, ki je znan kot cerkveni ropar, in nekaj drugih dovoljenja cerkvene pušice. Pri Stoku je bila dovoljena glavna vratna ključa Cirilove tiskarne, ki je bila v rogovnjaku, kradejo ključe, jih vložijo v tujo hišo. Tam nato kradejo in ropajo.

Kdo je v Mariboru pri teh rokovnjačih?

Vodja demokratičnih orjuncov je glavni urednik Kukovčevega «Tabora» Rehar, advokat brez advokatske službe dr. Avguštin Reisman (doma iz Št. Jakoba), finančni urednik dr. Janez Volčič, urednik kemične preizkuševalnice dr. Cazafura, urednik agrarnega urada dr. Štefančič, policijski urednik Sternad, urednik Vekoslav Špindler, advokata dr. Müller in dr. Jan, knjigovodja Mariborske tiskarne Doležal ter še več drugih.

Kaj sedaj?

Slovenska ljudska stranka je po poslancu dr. Hohnjecu pri vladu protestirala proti temu roparskemu činu demokratične orjunske bande in zahtevala razpust Orjune. — Prihodnji petek, dne 16. februarja, pa se vrši v Mariboru protestni shod poštenomislečih Mariborčanov proti divjanju demokratične Orjune.

Mi pa vemo, da ne policija, ne vlada noče ničesar resnega storiti proti liberalnim rokovnjačem. Radi tega bomo zagrabili po

samoobrambi.

Ako vlada ne bo razpustila Orjune in zaprla njenih voditeljev, bomo organizirali Proti-orjuno, ki bo sestavljena iz naših krepkih fantov in mož z dežele ter mladih pripadnikov vseh protiorjunske strank. Povdarmo, če je vlada smatrala komuniste kot državi nevarne elemente, so orjunci še nevarnejši za državo.

Ako vlada v gotovem roku ne bo razpustila rokovnjače-orjunce, bomo mobilizirali in priveldi v Maribor cele kolone maščevalcev nad onimi, ki so razbili Cirilovo tiskarno in ki grozijo s pobijanjem naših ljudi.

Vsi poštenjaki iz vseh strank obsojajo mariborski dogodek, samo barabe še trdijo, da je to — čin ogorčenja proti »državi nevarnim elementom«. Na naši strani je ogromna večina in ta, ki tvori ter vzdržuje državo, naj bo »protidržavna«? — Nasilje se pri nas ne bo obneslo in naš narod bo znal obračunati z rokovnjači in pa bababami, ki si lastijo »državotvornost«.

Dr. Korošec o naših ciljih.

Slovenska ljudska stranka in Kmetska zveza sta edini resnično ljudski organizaciji, kjer ne odločuje posameznik ali pa ozko omizje, temveč ljudstvo po svojih zastopnikih. Ono izbira, določi svoje zastopnike, odobri ali pa tudi zavrže smer njihove politike in vsega njihovega dela.

Tako je bilo tudi sedaj pri pripravah za volitve 18. marca. Najprej so bili po vseh okrajih sklicani zastopniki — zaupniki naših političnih organizacij, da si sami izberejo kandidate, katere je končno odobril glavni zbor zaupnikov; ti so tudi sprejeli in z navdušenjem odobrili poročilo dr. Korošca o ciljih našega bodočega dela.

Moč stranke.

Glavni zbor zaupnikov je bil v Ljubljani dne 5. februarja. Izkazala se je zopet moč in organiziranost naše stranke in njena enotnost, kajti iz vseh naših pokrajin je prihitelo nad tisoč zaupnikov od blizu in daleč. Kakor tvori cel naš narod eno lepo celoto, tako so pokazali zastopniki vseh stanov in krajev najmočnejšo in najenotnejšo njegovo politično organizacijo na zunaj.

Naš voditelj dr. Korošec je na tem velikem zboru polagal račun o delovanju Jugoslovanskega kluba ter govoril o bodočih naših nalogah in ciljih. Zaupniki so mu soglasno in z navdušenjem pritrjevali k vsaki glavnemu točki. Ne moremo prinesiti celega govora, za to pričnimo iz njega glavne misli.

Slovenci hočemo biti sami svoji gospodarji.

Naša stranka ima na prvem mestu zahtevo, da si jo sčasoma osvojijo vsi, ki se čutijo kot Slovenci in to je samostojnost, avtonomija našega naroda. Celo pristaši drugih strank so začeli odobrevati to gibanje, zato skušajo njihovi voditelji podati namesto čiste, jasne, ne dvoumne avtonomije nekak slab nadomestek: Govorijo o »samoupravi«, »se širi samoupravi«, »polni samoupravi« in »nerazdeljeni Sloveniji«, da bi njihovi pristaši ne poslušali naših klicev in zahteve po svobodi in samostojnosti slovenskega naroda. Toda narod vidi, da je surrogat ali nadomestek le prevara, da ni nič drugačega, kakor orožje velesrbstva, prazna beseda, ki naj bi ljudem pokrivala centralizem Beograda. Mi pa že štiri leta uživamo sadove tega centralizma, ki pomenu popolno nerazumevanje naših slovenskih razmer, velikansko korupcijo v vsem gospodarstvu, polževo počasnost uprave, nazadnjaštvo in nezaslišano zapostavljanje v gospodarskem in verskem oziru.

Kaj hočemo avtonomisti?

Mi hočemo, da smo in ostanemo Slovenci v tej državi sami svoji. To se pravi: mi ne črtimo ali mrzimo ne Hrvatov, ne Srbov, toda mi hočemo ostati sami svoj in se nočemo ne posribiti in ne pohrvatiti. Mi pri-

znavamo vrline drugih, toda mi ljubimo in hočemo ohraniti svoje. Mi hočemo ščititi svoje slovensko gospodarstvo, svoje slovenske žepe, svoje slovenske finančne. To je naša avtonomija.

Mi smo oni, ki moramo braniti slovensko zemljo, slovenski jezik, slovenskega kmeta, obrtnika, delavca in urednika. Braniti moramo tudi ne klerikalizem, tem več svobodo naše cerkve, ki ni več politična gospodarica, ne dekla, temveč naša mati, ki jo ljubimo in spoštuemo. Zato jo bomo ščitili z vsemi silami, da se bo svobodno razvijala v javnosti in v šoli.

O šoli in vojaštvu.

Mi moramo zagovarjati naše zatirano slovensko šolstvo. Nihče naših nasprotnikov si ga ne upa zagovarjati. Šole naših bratov so fabrike, ki bi nam naj delale urednike, učitelje, profesorje. A mi zahtevamo v slovenske šole slovenskega profesorja, v slovenske uredne slovenske urednike in v slovenske kasarne slovenske vojake in oficirje. Naše šolstvo, naša ljudska izobražava vedno bolj propada po krivdi tistih, ki se klanjajo beograjskemu centralizmu in mnogo naših kmetskih ljudskih šol je zaprtih iz tega vzroka.

Zaščita kmeta, obrtnika in urednika.

Pošteno delo zahteva pošteno plačilo in zaščito. Dandanes je sigurnost urednika uničena in nobeden ne ve pri današnjem sistemu, ali ne bo danes ali jutri postavljen na cesto z ženo in deco. To škoduje vsem, ne samo uredniku in je tudi krivčno, zato hočemo pošteno zaščito uredništva.

Mi smo zaščitniki in hočemo ostati zvesti zagovorniki slovenskega kmeta in obrtnika. Slovenski kmet in obrtnik se imata v marsičem pritožiti o svojih razmerah, ampak o nečem ne smeta tožiti, nekaj imata v obilici, da, preveč. To so davki. Danes ima kmetsko ljudstvo toliko davkov, da peša pod njihovimi bremeni. Pa videli smo, da jim to še ni dovolj. Izdelan je načrt, da se to breme poveča. Dolžnost naše stranke je, da svari pred prevelikimi bremenimi in jih skuša preprečiti, da zaščiti obstoječ kmet in obrtniku.

Delavcem!

In dalje: slovenski delavec! Mi ga nismo zapustili in ga ne bomo, kadar ga je treba braniti proti izrabljaju po kapitalizmu. In ker je gospodarsko šibek, se ga ne sme še politično preganjati. Tu ne delamo razlike med pripadniki strank. V naših vrstah bo vedno razumevanje za bedne in nobenega sloja naj ne bo, ki bi se ne smel z zaupanjem zateči v našo stranko.

Razmerje do Srbov.

Mnogo Srbov misli, da jih mi sovražimo. To je popolnoma napačno. Mi ne sovražimo Srbov, ne sovražimo srbskega naroda, mi samo odklanjam mnogo njihovih politikov, ki hočajo, da bi bili oni gospodje, mi pa hlapci. Ako pa hočete, da smo hlapci, vam povemo, da tega ne boste doživeljali nikdar. Naša zgodovina je stara stoletja. SLS ni nikdar ležala na trebuhi in nikdar lizala pet in jih tudi v bodoče ne bo! Tudi bratom ne! Lahko rečem, hvala Bogu, v srbskem narodu se pojavlja nove stranke, ki razumejo, da moramo biti, ako hočemo biti res bratje, bratje ne samo v besedah, ampak tudi v dejanju. Vsakemu svojo hišo, vsakemu svojo kuhanjo in vsakemu svojo blagajno!

To so glavne misli iz govora našega voditelja dr. Korošca. Odkrito in jasno, kakor je načelo naše stranke, je izpovedalo naše glavne zahteve. Zaupniki so soglasno in z navdušenjem med govorom in po govoru odobrili njegovo stališče in novi zastopniki bodo vse svoje moči posvetili, da izvojujejo zmago in uresničijo zahteve slovenskega ljudstva.

Za dr. Korošcem je govoril prof. Sušnik in nato so zaupniki sprejeli kandidatno listo za celo Slovenijo. Enostnost stranke in njenih zahtev se zrcali tudi iz dejstva, da so postavili zaupniki kot nosilca liste za celo Slovenijo dr. Korošca.

Samostojni in obmejne denarne zadruge.

Načelnik ene izmed spodnjestajerskih denarnih zadrug, ki so bile pri graškem »Verbandu«, piše:

«Zadnji čas lažejo samostojni apostoli, koliko so napravili za naše kmetsko ljudstvo, kako se je razvilo tudi naše zadružništvo za časa Puceljevega ministrovanja. Kako s tem lažejo skupaj z dr. Kukovcem, hočem pojasniti s sledečim dejstvom, kar potrdijo vse zadružarji, ki so bili zraven. Na večkratne interpeljije in posredovanja naših zastopnikov je minister g. Pucelj sklical anketo v Celju dne 6. avgusta 1922 v zadevi sanacije naložb naših kmetskih posojilnic, ki so bile svoj čas pri »Verbandu« v Gradcu kot članice in katerih imetja so v znatni meri ostale kot mrtve vloge

v Gradcu po krivdi našega demokratskega finančnega ministra.

Prizadete štajerske obmejne posojilnice so se po svojih zastopnikih polnoštevilno odzvale povabilu g. ministra Pucelja, imeli smo upanje, da nam podeli vsaj subvencijo ali pa nam na kakoršenkoli drugi način pripomore sanirati naše zadruge, odnosno rešiti vloge.

K sestanku je poslal Pucelj svojega direktorja ali sefa in zeta Stiblerja Miloša, in ta je sveto obljubil ter izjavil: «Po naročilu g. ministra Pucelja sem pooblaščen vam subvencijo za naložbe pri Verbandu obljubiti.» To sta potrdila tudi navzoča samostojna poslanca Drofenig in bivši minister demokrat dr. Kukovec.

Sedaj je preteklo od tega več kakor pol leta in mi vidimo, da smo od vseh teh ljudi, od Pucelja, Drofenga, dr. Kukovca in Stiblerja dobili le prazne varljive obljube, ki se niso uresničili. Ti centralisti in mešterji so nam napravili le izdatke za pot.«

Pozivljamo vse kmetske zadruge, naj si to dobro zapomnijo in ob volitvah obračunajo s Kukovci in Puceljevimi Drofengi, ki so nas samo farbali, sebi pa stesali politična korita in nas izdali beograjskemu centralizmu, ki je politično toliko vreden, kakor ti naši slovenski lažizastopniki.

Volilna skrinjica naše stranke je druga.

Izvršilni odbor SLS v Mariboru je v petek, dne 9. februarja opoldne izročil predsedniku okrožnega sodišča kandidatno listo SLS. Ker so liberalci (Kukovčevi demokrati) vložili že več dni poprej svojo listo, bo volilna skrinjica pri volitvah dne 18. marca za našo stranko druga (številka 2), prva pa je demokratska. Naša kandidatna lista letos nima rdečega križa, kakor leta 1920, ampak debelo tiskan križ v slovenskih barvah (belo-modro-rdeče), znamenje slovenske avtonomije. Na kandidatni listi je v sredini z velikimi črkami tiskano ime nosilca naše liste, ali glavnega kandidata za celo okrožje, dr. Anton Korošec, nižje pa na levi strani ime okrajnega kandidata, na desni pa ime njegovega namestnika. Te kandidatne liste bodo na dan volitve pritrjene na volilno skrinjico številka 2. Prosimo naše zaupnike, da že sedaj podučijo vse naše volilce, da letos naša volilna skrinjica ni prva, ampak druga.

Slovenska ljudska stranka ima za vsa volišča (284) predstavnike- oziroma čuvarje volilnih skrinic. Kandidatna lista SLS je bila v strankinem tajništvu v Mariboru izdelana zelo natanko. Demokratska stranka je radi tega dobila prvo skrinjico, ker ni navedla skoro nobenih predstavnikov za posamezna volišča. Opozljamo naše zaupnike, da povsod pazijo na demokrate, da ti ne bodo pozneje vsili protizakonito svojih predstavnikov. Glejte demokratskim agitatorjem na prste, da ne bodo zopet goljufali.

Kandidati naše stranke.

Na okrajnih zborih zaupnikov, oziroma na glavnem zaupniškem zboru v Ljubljani so bili za volilno okrožje Maribor-Celje s Prekmurjem določeni sledeči kandidati: Nosilec naše liste je: dr. Anton Korošec, narodni poslanec v Mariboru.

Za volilni okraj Murska Sobota: Šiftr Geza, posestnik v Martjancih pri Murski Soboti. — Namestnik: Nemčič Matija, trgovec v Križevcih.

Za volilni okraj Dolnja Lendava: Klekl Jožef, narodni poslanec v Črensovcih. — Namestnik: dr. Šabec Karl, odvetnik, Dolnja Lendava.

Za volilni okraj Brežice: Skoberne Jožef, narodni poslanec in župan v Dovškem pri Rajhenburgu. — Namestnik: Cerjak Jožef, trgovec in posestnik v Artičah.

Za volilni okraj Celje: Krajnc Davorin, narodni poslanec v Veliki Pirešici. — Namestnik: Uranjek Jakob, rudar v Megojnicu pri Grižah.

Za volilna okraja Konjice in Ljutomer: Dr. Jožef Hohnjec, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: Gologranc Franc, župan v Konjicah.

Za volilna okraja Laško in Prevalje: Kugovnik Jurij, posestnik in kovač v Prevaljah. — Namestnik: Hrastnik Mihael, posestnik v Brstniku pri Laškem.

Za volilni okraj Maribor desni breg: Falež Stefan, posestnik v Orehoški vasi pri Slivnici. — Namestnik: Hinko Gril, posestnik v Slov. Bistrici.

Za volilni okraj Maribor mesto in levi breg: Fr. Žebot, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: H. Fanedl, posestnik v Partinju.

Za volilna okraja Mozirje in Slovenjgradec: Pušenjak Vladimir, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: Steblownik Martin, župan in posestnik v Šmartnem ob Paki.

Za volilna okraja Ormož in Ptuj: Vesenjak Iv., profesor v Mariboru. — Namestnik: Bedjanč Andrej, župan in posestnik v Obrežu pri Središču.

Za volilni okraj Šmarje: Vrečko Jakob, posestnik na Ponikvi ob južni žel. — Namestnik: Počivalšek Jožef, posestnik sin v Imenem.

Naša zborovanja.

SHODI DR. KOROŠCA.

V nedeljo, dne 25. februarja po rani maši (ob pol 9. uri) v Kozjem veliki okrajni volilni shod v okrajni hranilnici. Govori dr. Korošec.

Dne 26. februarja govori dr. Korošec na okrajnem volilnem shodu v Smarju.

V nedeljo, dne 4. marca velik volilni shod dr. Korošca v Murski Soboti po pozni sv. maši za celo Prekmurje.

V tork, dne 27. februarja v Slov. Bistrici ob 10. uri v okrajni hranilnici.

Zaupnike prosimo, da pripravijo vse, da bodo shodi sijajni.

Okrajni volilni shod za sodni okraj St. Lenart pri Arnušu se vrši prihodnjo nedeljo, 25. februarja po pozni sv. maši. Govorita kandidata Žebot in Fanedl ter drugi. Somišljenici iz vseh župnij, pride!

Volilni shodi v lenartsko-mariborskem okraju se vršijo v nedeljo, dne 18. februarja po rani sv. maši pri Sv. Trojici v Slov. gor., po pozni pa velik okrajni shod pri Sv. Lenartu pri Arnušu, popoldne isti dan po večernicah pri Sv. Juriju v Slov. gor. pri Kranju, v pondeljek, dne 19. februarja pri Sv. Antonu ob pol 8. uri v gostilni Alt, v tork, dne 20. februarja ob 8. uri zjutraj pri Sv. Benediktu, v nedeljo, dne 25. februarja po rani maši pri Sv. Ani, popoldne isti dan ob dveh na Ščavnici pri g. Hollerju, p. d. «Steghanzl.» Govorita kandidata Žebot in Fanedl.

Zborovanja dr. Hohnjeca. V nedeljo, dne 18. februarja, po prvem cerkvenem opravilu shod v Vitanju, po drugem cerkvenem opravilu v Doliču. V nedeljo, dne 25. februarja, po prvi sv. maši v Ločah, popoldne pa pri Sv. Jerneju. V nedeljo, dne 4. marca, po ranem cerkvenem opravilu v Zrečah, popoldne v Konjicah.

Volilni shodi kandidata Faleža. V nedeljo, dne 18. februarja po rani sv. maši v St. Lovrencu na Pohorju (govorita Falež in dr. Leskovar), isti dan po pozni sv. maši v Puščavi. — V Šmartnem na Pohorju po sv. maši (govor dr. Jerovšek). Dne 25. februarja po rani sv. maši v Rušah pri Mariboru v starri Šoli (Falež in govorik iz Mairbora).

Shodi v ptujsko-ormožkem okraju. Naša stranka priredi volilne shode v ptujskem okraju v nedeljo, dne 18. februarja pri Sv. Lovrencu, na Polenšaku in v Dornovi in sicer po rani maši pri Sv. Lovrencu, ob 10. uri po maši na Polenšaku in popoldne ob 2. uri v Dornovi. Krajevne odbore prosimo, da shode razglasijo in za udeležbo preskrbijo. — Dne 25. torkad zadnjo nedeljo v februarju se vršijo shodi na Ptujski gori zjutraj po rani maši, v Majšpergu po pozni maši in v Stopercu po večernicah. Prosimo somišljenike, naj tudi tukaj shode pripravijo.

Velik shod za Mežiško dolino, okraj Marenberg in Slovenjgradec se vrši v petek, dne 23. t. m. po maši pri Sv. Križu nad Dravogradom. Govorita kandidata Jurij Kugovnik in Vladimir Pušenjak. Pričakuje se zelo obilna udeležba.

Shodi v celjskem okrožju. Dne 18. februarja: Šočanj in Sv. Andraž nad Polzelo (Pušenjak), Šmihel nad Možirjem (Kuder), Kalobje in Sv. Jakob pri Kalobju (Kranje-Zdolšek), Laško in Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah (Kugovnik, Hrastnik, M. Deželak), 23. februarja Sv. Križ nad Dravogradom (Pušenjak-Kugovnik), Kokarje (Kuder in Gajšek). 25. februarja Kozje (dr. Korošec), Slov. Gradec in Št. Ilj pod Turjakom (Pušenjak), Šmartno za Dredo (Kuder), Novo Cerkev in Dobrno (D. Krajnc), Trbovlje in Hrastnik (Kugovnik in Uranjek). 4. marca: Jurklošter (Hrastnik in M. Deželak), Sv. Križ pri Slatini (Jakob Vrečko), Koprivnica (Ivan Deželak).

Zborovanje dr. Hohnjeca v Žičah preteklo nedeljo, je bilo prav dobro obiskano. Može so z velikim zanimanjem in z veliko pozornostjo sledili izvajanjem dr. Hohnjeca. Znova so bili potrjeni v svojem prepričanju, da so prav storili, ko so leta 1920 glasovali za kandidate Slov. ljudske stranke, odnosno Kmetske zveze. Žiče so že prej bile trdna postojanka Kmetske zveze, pri sedanjih volitvah bodo naši stranki dale še več kroglic in glasov.

Spitalič pri Konjicah. Dne 11. februarja je imel tukaj volilni shod dr. Hohnjec. Shod je bil dobro obiskan vkljub temu, da je šel gornji del fare v Vojnik, kjer so dobili nove zvonove ta dan. Posebno dobro je bil zastopan naš Kraberg. Bili so navzoči tudi naši nasprotniki, samostojneži. Bili so mirni in bodo po večini šli pri volitvah z nami. Gospod kandidat nam je pojasnil, da je vsega sedanjega zla krv pogubnošni centralizem, da je edina na Ša rešitev samouprava Slovenije. «Slovenija Slovencem», to je pa temeljna zahteva Kmetske zveze.

Shodi kandidata Žebota. Volilni shodi v volilnem okraju Maribor levi breg so se vršili po tem-le redu: Dne 2. februarja pri Spodnji Sv. Kungoti, dne 4. februarja pri Sv. Križu in pri Gornji Sv. Kungoti, dne 9. februarja v Mariboru (delavski shod), dne 11. februarja pri Sv. Martinu blizu Vurberga, Sv. Barbari v Slov. gor. in pri Sv. Rupertu. Na shodih pri Sv. Barbari in pri Sv. Rupertu je poleg Žebota govoril tudi kandidat namestnik Hinko Fanedl. Posebno sijajno se je izvršil shod pri Sv. Barbari, kjer je bila poprej trdnjava Samostojnega. Bivši Mermoljevi pristaši proklinajo Samostojno, ker je ljudstvo zapeljala v nesrečo. Program naše Slovenske ljudske stranke, posebno o samostojnosti Slovenije, podpravlja celokupen slovenski narod z oduslevljenim veseljem.

Sv. Lovrenc na Drav. polju se dviga kot stara trdnja v slovenske, krščanske kmetske misli. To je pokazal preteklo nedeljo tudi volilni shod. Kljub neugodnemu času se je zbralo veliko število mož in fantov volilcev in tudi nekaj ženstva. Shodu je predsedoval g. Fošnarič, govoril pa je kandidat prof. Vesenjak, naš stari znanec v političnih bojih. Sv. Lovrenc bo pokazal, da ni zadnji v organizaciji naše stranke. — Za sklad Kmetske zveze smo nabrali 500 K na gostiji Kranje-Napast pa so dali veseli svetje 496 K za sklad in za mariborsko bogoslovje 400 K. Prisršna hvala požrtvovalnim pristašem.

Cirkovec. Shod Kmetske zveze, odnosno Slov. ljud-

ske stranke se je preteklo nedeljo po rani maši izvršil prav lepo, stvarno in dostojno. Na shodu so bili sami resni možje in mladeniči. Predsedoval je podzupan g. Boštjan Pernot, poročal pa prof. Vesenjak. Ob volitvah bomo Cirkovčani pokazali, da smo za samostojno Slovenijo, kjer bo Slovenec sam gospodaril in da smo tudi za krščansko šolo in vzgojo. Mi hočemo poštenost, mir in red ter pravico slov. kmetskemu ljudstvu, zato gremo odločno v boj za našo stranko in njene kandidate.

Na Vranskem se je vršil dne 11. februarja shod KZ pri dobrini udeležbi. Govorila sta poslanec Davorin Krajnc in kandidat Kuder. Razpoloženje ljudstva je izborno. Vse se je vršilo v najlepšem redu in z navdušenjem za kandidate SLS.

Volilno okrožje Mozirje-Slovenjgradec. Pretekli teden so se vršili zelo dobro obiskani shodi v Kokarju, Noviščiti in Bočni ter sestanek zaupnikov v Gornjemgradu. Zborovalci so odobravali boj poslanec SLS za doseg avtonomije in program bodočega dela ter obljubili, da bodo delovali za sijajno zmago pri volitvah. Na vseh shodih je govoril poslanec Vladimir Pušenjak. Nadaljnji shodi se vrše: dne 15. februarja pri Sv. Primužu nad Muto, dne 17. v Mozirju, dne 18. v Šočanju in Št. Andražu, dne 20. v Ljubnem, dne 21. v Lučah, dne 23. po maši pri Sv. Križu nad Dravogradom, dne 25. v Slovenjgradcu in Št. Ilju pod Turjakom. Na vseh shodih govoril poslanec Vladimir Pušenjak.

Razbor nad Loko pri Židanem mostu. Tukaj se je vršil v nedeljo, dne 11. t. m. shod KZ in sicer pri podzupnici pod Lisco. Govoril je tajnik Ivan Deželak. V svojem govoru je temeljito obsodil program in delo samostojnežev. Hote ali nehoti so pritrjevali tukajšnji svoječasni liberalci in pozneje samostojni govoriki, ki je bičal program Samostojne in odobravali stališče Slov. ljudske stranke ter obljubili, da gredo z njim v boj za avtonomijo. Na shodu je bilo do 300 ljudi.

Veličasten shod na Žusmu. Naša stranka je sklical dne 11. t. m. volilni shod v Žusmu. Udeležilo se ga je ogromno število ljudi iz dveh okrajev. Govorila sta kandidat Vrečko in tajnik Krajnc.

Politični ogled.

DRZAVA SHS.

Pašičeva radikalna stranka je v vedno večjem razkroju. Za mandate se prepričajo, dovolj volilcev nimajo in samo na podkupljene se še zanašajo. Največjo skrb pa dela Pašiču nova radikalna stranka, ki zelo uspešno agitira ter se razvija. Pogajanja Pašičevih radikalov z narodnimi manjšinami so se izjalovila. Slovaki bodo šli k Proticu, Romuni v Vojvodini so pa sklenili samostojno nastopiti.

Proti nasilju pri volitvah se je pritožil pri Pašiču sam veliki mojster nasilja — Svetozar Pribičević. Ta zaseleduje s tem dva cilja: ljudem hoče natrositi peska v oči, kako da je on svobodoluben, na drugi strani pa ovaja in obrekuje svoje doverjajšnje zaveznike radikalne ter jim podtika celo svojo Orjuno.

S sprejetjem santmargheritske pogodbe v Rimu se naši odnosaji do Italije nekoliko izčistili in sedaj se pripravlja tudi sklepna razmejitev med nami in Albanijo. S tem bi si bili vsaj glede mej že enkrat na čistem.

BOLGARIJA.

Izvršeno je ljudsko glasovanje glede krivde in obsođe ministrov iz vojne dobe. Za obsodbo se je izreklo trikrat več glasov kot pa proti.

POLJSKA.

Atentati prihajajo na dnevni red. Ubijalca ministrskega predsednika so izkopali ter prenesli iz jetniškega pokopališča v rodbinsko grobničo in ob tej prilikai so nacionalisti, grofje ter velekapitalisti prirejali burne obhode ter tako proslavljali zločin. Ker se uboj tako proslavlja, ni čuda, da se je zanesel tudi med visoko pravoslavno duhovščino. Bivši vodja pravoslavnega semenišča Latiscenko je ubil metropolita Jaroszevskoga. Prišel je v njegovo stanovanje ter ga ustrelil. Baje iz maščevanja ter zavisti, ker ga je izpodrinil kot tekmeč v pravoslavnem cerkvenem dostenjanju.

IZ NEMŠKIH ZASEDENIH KRAJEV.

prihaja žalostno poročilo. Francoska soldateska je vedno okrutnejša, nemški narod pa vedno trdnejši v svojem odporu. Draginja narašča, produkcija pada in če Francija še toliko trdi, kako dolgo bi zdržala z zasedbo, se že danes vidi na licu mesta, da drvi sama v pogin, ker jo bodo stroški zasedbe ubili.

PRI RAZID

dora, bomo torej tudi med volitvami ljudem odpirali oči, kam so nas zapeljali Kukovci, Puclji, Mermolje in drugi. Vi pa, prijatelji naši, maščujte se nad razbitjenim strojem s tem, da razsirite «Slovenskega Gospodarja» in «Stražo» v vsako hišo, a nasprotne liste vržite na cesto. To bo najboljše maščevanje nad Kukovčevimi rokovniki.

Današnja številka «Slovenskega Gospodarja» stane samo 3 Krone.

Našim čitateljem, naročnikom in inserentom. Ker že poročamo na uvodnem mestu, so nam roparski priganjači demokratske dr. Kukovčeve stranke razbili in zelo pokvarili stroje za tiskanje časopisov. Radi napada na našo tiskarno nismo mogli izdati tokrat «Gospodarja» na običajnih osmih straneh, ampak samo na štirih, ker smo ga s težavo tiskali na malem stroju, ki nam je še od roparskega napada preostal. Da lahko nudimo našim naročnikom več čitava na bornih štirih straneh, smo bili primorani tokrat izpustiti inserate ali oglase in upamo, da nam tega cenjeni inserenti ne bodo zamerili.

Kako ljudstvo obračuni z Kukovčevimi agenti. Pri Sv. Rupertu je prišel na naš shod liberalni učitelj in je ugovarjal, češ: ni res, da ima Pribičevičevna in Žerjavova žlahtu namen, nas Slovence poskriti. Krepke pesti naših fantov so ga prijele in za kazeno, radi motenja shoda našega krščanskega ljudstva je moral Kukovčev agent pred zborovalci v kotu stati pod nadzorstvom in poslušati enourni govor kandidata Žebota. Časi, ko se je naše ljudstvo dalo zapeljati od liberalnih škricev, so že davno za nami.

Liberalni učitelji, Kukovčevi priganjači. Pri Sv. Martinu blizu Vurberga sta na tamoznji šoli učiteljica Sokolica Premrou, ki je odpravila v šoli staro pozdravljeno Jezus! Isto je učinil učitelj Benin, zagrizen Sokolič. Vse se škandalizira nad početjem teh dveh Kukovčevih agentov. Okrajni šolski svet je moral poseči v te žalostne razmere in učiteljica Premrou mora pobrati svoja šila in kopita in sramotno oditi od Sv. Martina, Benin pa pride v preiskavo. In ta dva človeka sta najeta ed »obtrnika« dr. Kukovca, da agitirata zanj.

Ali velja za Srba in Mermoljo izjema? Iz Št. Ilja v Slov. goricah nam piše kmetski posestnik: Ker nisem pravočasno naznani dakovariji svoj koleselj, so me kaznovali z denarno globo 1000 dinarjev. Enako se dogaja z drugimi mojimi kmetskimi tovariši iz sosednjih župnih. To vnebopijočo naredbo sta podpisala, kakor sem čital v «Uradnem listu» mesar Pucelj in advokat dr. Kukovec, ko sta bila ministra. Vprašam pa slavnih davčnih urad: Ali velja za Srba Mijoviča in za samostojnega poslanca Mermoljo izjema? Ne Mijovič, ne Mermolja za svoje vozove ne plačata nič. Informiral sem se in zvedel, da ima Srb Mijovič kar dve pokriti kočiji, a mu ni treba plačati takse, kakor jo moramo mi kmetje plačati. Mermolja ima kočijo, a tudi »ništa ne plati«. Ali ni to lumperija prve vrste?

Zahvala Pucelju in Kukovcu. Srednji posestnik, ki je obenem tudi župan občine v Slovenskih goricah, nam piše: V naši občini imava samo dva posestnika voz na vzmete (na »fedre«). S temi vozovi peljemo po zdravniku, živinozdravniku ali duhovniku, vozimo bolnike v bolnice. Za športe ali kake lumperije ne držimo teh vozov. In kaj se nam je zgodilo? Te dni smo bili kaznovani s petkratno globo (takso). Potem takem nas hoče vladu učiti. A kdo je to zakrivil? Ministra Pucelj in Kukovec sta sopodpisala to krivično naredbo. Mi volileci si bomo to zapomnili za 18. marca.

Popravek glede volišč. V zadnji številki «Slovenskega Gospodarja» se je v članku »Nekatere spremembe volišč« vrinila neljuba pomota pri voliščih okraja Maribor levi breg. Namesto pravilno volišča Sv. Ana v Slov. gor. je tiskarski skrat postavil Sv. Anton v Slov. gor.

Smrtna kosa. V St. Janžu pri Velenju je umrl dne 2. februarja č. g. Mihail Strašek, zlatomašnik in župnik v pokolu. Svetila vzornemu duhovniku večna luč!

Provincijal frančiškanov v Sloveniji č. g. Marijofil Holeček je umrl dne 12. t. m. v Ljubljani. Rajni je bil znan javnosti izza svojega duševnega delovanja kot duhovnik v mariborskem samostanu in kot gvardijan v Nazarju. Blaga duhovniška duša naj v miru počival!

Kako je pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Dne 22. jan. se je poročil vrli mladenič Jožef Gradišnik z nevesto Matijo Pivec. Pri tej priliki so veseli gostje zložili za naše nove zvonove 1200 K. Naše vrle žene so pri svojem običajnem darovanju na Svečnico darovale 5600 kron za zvono. Dne 19. januarja je umrl na Vilkomu po kratki bolezni Simon Januš v starosti 81 let po poklicu krojač. Bil je veren mož in odločen pristaš naše stranke. Dne 31. jan. pa je umrl tudi na Vilkomu po dolgi in tručni bolezni v 74. letu svoje starosti posestnik Jakob Bračko. Bil je skrben gospodar, blagi mož in dober oče svojima že omoženima hčerkama. — Tudi mi Marjetani čakamo pripravljeni na volitve, da popravimo, kar smo pri zadnjih volitvah zafurali, in hkrati, da se maščujemo nad izdajalcem, ki so nas prodali. Ne bomo šli več tako razcepjeni na volišče kot zadnjič. Zdržimo in zedinimo se, pojdimo složni dne 18. marca na volišče in volimo našo staro krščansko Slovensko ljudsko stranko!

Od Sv. Jakoba v Slov. goricah nam poročajo, da naša prihodnjih teden naši vrli pristaši in dolgoletni član mariborskog Orla g. Franc Snuderl otvoriti pri Sv. Jakobu svojo novo trgovino z mešanim blagom. Ime g. Snuderla nam je porok, da bodo pri njem naši kmetje in viničarji vrlj dobro postreženi.

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Na gostiji Počesar — Švarc se je nabralo za volilni sklad naše Kmettske zveze 500 K in za Dijaško večerjo v Mariboru 120 K.

Bog živi požrtvovalne goste in blagoslovu prav bogato mladi zakonski par. — V petek zvečer so tato v lomilihi hiši posestnika Karelja Mohorič v Trnovcih, odnesli so mu vse meso, ki ga je imel na pôdstrešju. Tudi pri Alojziju Krajncu so hoteli vlomiti, pa jih je pes pregnal. Stopinje v snegu so kazale, da sta bila dva tata in da sta odšla proti okrajni cesti. Srčna želja vsega prebivalstva je, da bi se posrečilo orožništvo najti skriti plen; dve leti je vladal lep mir, odkar je bil ustreljen mladi Arnuš. Upajmo, da bo tudi sedanja tatova doletela zaslужena kazna. — Posestvo znanih Maruhov na Pesjaku je bilo prejšnji terek vdrugič po dražbi prodano; kupili ga je zdaj želar Zorčič iz Trnovskega vrha. Prvi kupec gosp. Rudolf Havelka, trgovec v Ptaju, je odstopil od kupa, ker je posestvo zanj preveč oddaljeno in nima pravega dovoza. — V nedeljo gremo na shod poslanca Žebota pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; shod bo po pozni maši.

Zlata poroka pri Sv. Križu pri Ljutomeru. V nedeljo dne 4. t. m. se je v naši cerkvi vršila slovesna zlata poroka Franca in Ane Vaupotič iz Lukavca, — Po cerkveni slovesnosti so se sorodniki, soobčani in drugi gostje zbrali okrog jubilantov v gostoljubni hiši njunega sina Matija Vaupotiča, župana Lukavške in našega vrlega somišljenika. Pri tej priliki so gostje na povabilo gospoda domačega župnika v roke hčerke jubilarjev Frančiške Vaupotič za volilni sklad Kmetske zveze darovali lepo svoto 326.50 D. Bog živi zlatopočetna še mnoga leta in povrni vsem darovalcem njihov dar.

Na kak način bi si radi pomagali. Iz Središča poročajo. Neki zaveden samostojne, oziroma pristno demokratično-liberalni samostojniki so se napili Kočevarjevega vina in najeli iz bogato obložene mize, mize iz hrastovega lesa iz gornjega gaja stesane in s krvjo in solzami vojnih časov pobravane. Tako siti in napiti, telesno pokrepčani in duševno pomandranji so skrupuljati v zadnji »Kmetijski list« tako budalost, da so res pomilovanja vredni. Zapomnite si, 18. marca ni strah nas, ampak 18. marec plaši vas! Zato si hočete na umeten način z raznimi aferami pomagati, pa ste za to preneumni.

Novice iz Zreč pri Konjicah. Zakonci Peter in Frančiška Kotnik p. d. Klemenčak, pa Pavel in Marija Kuster p. d. Graščič, oba para sta letos zdrava doživel zlato poroko. Sotrudnica pri mladinskih prireditvah Ložnika Ivšek se je poročila z Alojzijem Černec. V vseh treh oz. štirih hišah je »Slov. Gospodar« doma, naj torej domači list vknjiži košček hišne zgodovine. Isto velja za obitelj Hren-Kovžar. Mladi mož Ignacij je zraven drugih delavcev izpodkopaval na strmini neki štor, štor se je nepričakovano hitro prevrnil ter imenovanca pod seboj usmrtil in čudno, ravno na dan četrte obletnice njegove poroke.

Kaj se je zgodilo novega v Laškem. Smrtna kosa se je oglasila v Hrastnikovi hiši na Lahomnem ter vzele tukaj vrgledno mater Jožefo Hrastnik. Sinova in hčere, ki jih je krščansko vzgojila, so ji bili veselje in čast. Njen sin je gospod Mihael Hrastnik, namestnik kandidata SLS za narodnega poslanca v Laškem okraju. Celi rodovini bodo izrečeno iskreno sožalje. — Še drugo žrtev si je izbrala smrt v Laški nadžupniji. Ta žrtev pa je Jernej Pečnik, p. d. Plazovnik iz Plazovja. Rajni je bil ugleden mož. Priča temu tudi, da je bil dvanajst let odbornik mariagraške občine. Vsikdar je bil vnet in odločen pristaš Kmetske zveze. Pokopali so ga 11. februarja. Njegovega pogreba se jih je prav lepo število udeležilo. Bog daj njegovi duši večni mir in pokoj! — Še nekaj veselega iz Laškega. Med tukajšnjimi fanti se jih nekaj prav vrlo giblje, pa širijo dobro časopisje. Le tako naprej! To dela čast fantom, priča o njih, da so dobrega duha. Sicer pa tudi dekleta ne zavestajo v tem oziru. Ta dekleta so od Marijine družbe in tretjega reda. Te se zanimajo za »Cvetje« in dobro berilo. Te se naj množijo, število plesalk pa najzgine.

Zanimivosti iz Sromelj. Namesto odstopivšega bolnega župana, trgovca Franca Petan, je bil izvoljen za župana Miha Matjašič iz Sromelj, za obč. svetovalca pa Martin Cerjak iz Planine. — Perdstavo, ki jo je na pustno nedeljo naše izobraževalno društvo priredilo, so igralci igralke izvrstno igrali. — V Ljubljani je umrl tukajšnjim vinorejem dobro znani gostilničar Peter Križ. Bil je dober vinski kupec. Svetila mu večna luč!

Provincijal frančiškanov v Sloveniji č. g. Marijofil Holeček je umrl dne 12. t. m. v Ljubljani. Rajni je bil znan javnosti izza svojega duševnega delovanja kot duhovnik v mariborskem samostanu in kot gvardijan v Nazarju. Blaga duhovniška duša naj v miru počival!

Kako je pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Dne 22. jan. se je poročil vrli mladenič Jožef Gradišnik z nevesto Matijo Pivec. Pri tej priliki so veseli gostje zložili za naše nove zvonove 1200 K. Naše vrle žene so pri svojem običajnem darovanju na Svečnico darovale 5600 kron za zvono. Dne 19. januarja je umrl na Vilkomu po kratki bolezni Simon Januš v starosti 81 let po poklicu krojač. Bil je veren mož in dober oče svojima že omoženima hčerkama. — Tudi mi Marjetani čakamo pripravljeni na volitve, da popravimo, kar smo pri zadnjih volitvah zafurali, in hkrati, da se maščujemo nad izdajalcem, ki so nas prodali. Ne bomo šli več tako razcepjeni na volišče kot zadnjič. Zdržimo in zedinimo se, pojdimo složni dne 18. marca na volišče in volimo našo staro krščansko Slovensko ljudsko stranko!

Od Sv. Jakoba v Slov. goricah nam poročajo, da naša prihodnjih teden naši vrli pristaši in dolgoletni član mariborskog Orla g. Franc Snuderl otvoriti pri Sv. Jakobu svojo novo trgovino z mešanim blagom. Ime g. Snuderla nam je porok, da bodo pri njem naši kmetje in viničarji vrlj dobro postreženi.

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Na gostiji Počesar — Švarc se je nabralo za volilni sklad naše Kmettske zveze 500 K in za Dijaško večerjo v Mariboru 120 K.

Za volilni sklad SLS so zbrali zborovalci na shodi pri Sv. Barbari 600 K in pri Sv. Rupertu 368 K. Živelj! VINIČARSKI KOTICEK.

Ljutomer. Občni zbor Zveze viničarjev in kmečkih delavcev v Ljutomeru se vrši v nedeljo, dne 4. marca v Ljutomeru v gostilni »Triglav« po rani maši. Opazjam na ta občni zbor vse prijatelje našega gibanja, da se ga v največjem številu udeležijo. Posamezne skupine opazjam, da do najpozneje 1. marca vpošljijo svoje predloge in zahteve za občni zbor tajništvu Zveze viničarjev in kmečkih delavcev v Ljutomeru. — Tajništvo.

Sv. Miklavž blizu Ormoža. V nedeljo, dne 18. februarja, se vrši občni zbor skupine Zveze viničarjev po rani sv. maši v Drustvenem domu. Vsi viničarji, ki jim izboljšanje našega bednega položaja leži na srcu, prijazno vabljeni.

Iz Koroške.

Kotuje na Koroškem. (Protest.) Ker imajo vsa nemščarska gnezda Mežiške doline svoja lastna volišča, naši staronarodni občini pa se isto odreka in bodo vsled tega naši volilci prisiljeni, se podati po eno do dve ura daleč v sosedno občino Guštanji, da bodo mogli izvršiti svojo volilno pravico in dolžnost ter se s tem našim volilcem izvrševanje njihove volilne pravice otežkoče, mnogim naravnost zabranjuje, zato je občinski odbor na svoji seji dne 11. t. m. soglasno sklenil, da proti takemu kratenju volilne pravice od strani naših volilnih vlade odločno protestira; županu se naroča, da poskrbi na dan volitve za potrebne vozove, da se bo moglo tudi stare, obnemogle in bolehne volilce spraviti na volišče in se istim s tem omogoči, da bodo mogli izpolniti svojo volilno dolžnost. Nas ne bostečim večji pritisk, tem hujši odpor. Proč z nasilnim, krivičnim centralizmom, živila avtonomijo! Nočemo biti sužnji Beogradu, ampak na svoji zemlji prosti samisvoji gospodarji!

Crna pri Prevaljah. Zadnjo nedeljo je imel naš kandidat g. Jurij Kugovnik tukaj volilni shod. Razvil je program Slovenske ljudske stranke. Govor je bil zelo stvaren in popolnoma nepristranski. Celo navzoči socialni demokratje so to priznali. Po govoru se je razvila živahnja debata, ki so jo izvzvali socijalni demokrati. Toda vse njihovi ugovori so bili takoj ovreni. Mi hočemo avtonomijo in samostojnost! Edino naša stranka je glasovala zoper centralizem. Kdor hoče, da bome Slovenci samostojni v okviru Jugoslavije, bo glasoval za našo stranko.

Gospodarstvo.

J. Blaževič:

REZ VINSKE TRTE.

Prvo in najvažnejše delo je rez trsa, kajti od nje je odvisno, ali trs rodi, kolikor je največ mogoče, ne da bi premočno oslabel v svojem razvoju. Nepravilna rez povzroči, da trs ne obrodi dovolj povoljno, da pa tem bolj raste na les. Trs se obreže vsako leto in se s tem pomladji.

Ker se pa z rezjo trs vselej nekaj podaljša, se mora tako obrezovati, da se podaljšanje trsa le počasi vrši in da ne izraste prehitro črez, za vsak posamezni odgov določeno višino. Zato se pušča roditni le za rod od spodnjih dveh ali več rož, višja rožga se pusti le, ako so spodnje rezge za rod nesposobne.

Rez enoletne rožge za rod ali za nadomestilo, se naj izvede 1—2 cm nad očesom, kajti rez tik očesa bi lahko povzročila, da se bi oko posušilo, ako pa se pusti predolgi čep nad očesom, se stržen posuši in nastanejo votline, v katerih se zabubijo črvi grozdnega zavajača. To je zelo važno za kraje, kjer je ta mrčes zelo razširjen. Ves drugi les, ki ni sposoben za rod ali za nadomestilo in tudi ves nepotreben mladi in stari les se gladko odreže, da ne nastanejo votline ali luknje na trsu. Stara, rahla, na trsu se nahajajoča skorja se mora skrbno odstrgnati, da ne najdejo trsnih škodljivcev zavjetja (grozni zavjet, skakavec, zavjet in različne vrste škrlnatih uši).

Trs moramo pri vsaki rezi z otiko ali motkico odkopati do cepljenega mesta, ter vse korenine na tem mestu skrbno odstraniti. Posebno važno je to pri mladih nasadih v dobi novi zemlji, kjer se povrhn ali rosne korenine močno razvijajo.

V mladih nasadih z rodovitno zemljo se lahko načre več rodnega lesa ko v starih nasadih in slabo roditveni zemlji. Ako se pa vinograd na novo pognoji, se mu tudi lahko nareže več na rod, ko eno ali dve leti po gnojenju. Čas trsne rezi je pri nas svečan in prva polovica marca, ker je v naših krajih dostikrat nemogoče prej pričeti z rezjo zaradi snega, razen tega ni priporočljivo prej rezati, če tudi ni snega, ker je obrezen trs zelo občutljiv in bi hud mráz, ki po rezi večkrat nastopi, povzroči na trsu škodo. Po mrazu je nastala škoda se da pri še neobrezanem trsu s primereno rezjo, pri kateri se moramo ozirati na pozebljeni les, popraviti in sicer, če ni prevelika, popolnoma. Ako se pa reže trs prepozna, namreč v drugi polovici marca ali

preiskati, kako velika je škoda. Dožene se lahko, da so poškodovane samo oči, kot najbolj občutljivi del trsa, ali da je trpel tudi enoletni les, ki je istotako zelo občutljiv, ali da so pozeble ne samo oči in enoletni les, ampak tudi stari del trsa. Ako so pozeble samo oči, se more s pravilno rezjo škoda še nekoliko popraviti; je pa pozebel enoletni les, se da škoda že težje popraviti in ne docela; če je pa pozebel stari les — ni več pomoči. Če so poškodovane samo oči, se preišče škoda sledče: Prerezi po dolgosti vse oči ene rozge na trsih v spodnji, srednji in višji legi. Našel bodeš:

Visok sneg je obvaroval mraza spodnje dele trsa. Te trse moramo obrezati sledče:

Pri rezi na locen, se reže na mesto locna toliko reznikov na 2—4 oči, da bode to število očes enako onim, normalno na locen obrezanim trsom. Za prihodnje leto določene rezervne čepe nareži kakor navadno, da bodeš zamogel naslednje leto trs poljubno obrezati. Trs, obrezan na reznike, ne zahteva, če je bil visok sneg nikake posebne rezi; ako pa je bilo malo ali nič snega in ako ima trs, oziroma rozga do tal poškodovane oči, moramo obrezati trs na ta način, da mu pustimo več reznikov, kakor navadno.

Vrhу tega se pustijo rezni, ki rastejo zelo nizko (pri zemlji) iz dvoletnega in v sili tudi iz starega lesa. Ako ni bilo snega v vinogradu, se najde, da je trpel trs veliko mraza in da so spodnje oči bolj poškodovane nego zgornje. V tem slučaju se režejo daljni locni, kakor navadno in sorte, katere se režejo na reznik, se v takih slučajih režejo izjemoma na daljni locen, pa tudi na reznik; rezni se režejo, kolikor le mogoče, visoko na trsu. Na ta način je upati, da bode pridelek večji, ker zgornje oči sigurnejše rastejo in obrodijo, kot spodnje.

V letih s hudim mrazom, se naj reže trs pozneje, kakor navadno, da se bolj razločno vidi, kako daleč je pozebel trs; po tem se ravna rez trsa. Locni se naj tudi še le tedaj privežejo, kadar se že vidi, ali ženejo oči ali ne. Ako oči ne poganjajo, se tisti locen popolnoma odreže, da se prihrani delo in vezilo za vez.

Ako bi dobro poganjale oči od obeh narezanih locnov, kar ni navadno, se odreže en locen, ako bi se bilo batiti, da bo oslabela trta, če bi pustili obo locna.

Če je poškodoval zimski mraz tudi enoletni les, se da z umetno rezjo še marsikaj rešiti, vendar pa uspeh ni vsakokrat siguren. Upanje obstoji le v tem, ker ne pozebejo vsi trsi enako močno in da en in isti trs ne pozebe v vseh delih enako. V tem slučaju se reže trs pozneje, kadar se že lahko ugotovi, katero oko bode rastlo in katero ne, in kako daleč je trs poškodovan. Pod takimi okolčinami se režejo bolj dolgi locni nego navadno in se pustita dva locna. Režejo se še tudi daljni in več reznikov, kakor navadno. Tudi locni se smejo izjemoma narezati, ki jih sicer ne prenesejo. Locni se vežejo, kadar so že pognali, da zamoremo odrezati vse tiste locne in rezni, ki ne rastejo ali celo malo zelenijo; odreže pa se lahko tudi eden locen, če sta bila puščena dva; ali nekaj reznikov, ako je pogon očes poljen. Močno poškodovani trsi dobe v spomladini v potetu na starem lesu več ali manj zelenih mladič, kateri se pri trebljenju ali mandanju do določenega števila odstranijo, da se morejo ostale dobro razvijati.

Najhujše je, kar se pa pri nas malo kedaj zgodi, če pozebejo tudi stari deli trsa. Posledica tega je, novi odgovor trsa in izguba pridelka je ne le v prvem, ampak tudi večinoma v drugem letu, ker se ne more narezati roditelnega lesa.

Da ne pozebe trta pod požlahtnjenim mestom nizkih, mrazu izpostavljenih legah, se mora trs v jensi ogrniti z zemljo tako, da se omenjeno mesto zakrije.

Pozebe pa trs kljub temu, potem ne preostaja družega, kakor da pridobimo iz podlage zelenih mladič, kateri se cepijo na zeleno, ali pa se podlaga sama požlahtni na razkol ali v žleb, ali se izpolnijo prazna mesta s pogrobanjem sosednih trt. Pametnejše je, take, pozebi izpostavljene lege porabiti za druge kulture.

Ako je prejšnje leto toča poškodovala trs, se ravna rezatev po tem, kako je bil les poškodovan. Če je bil ranjen enoletni les in ako so rane že precej zacele in jih ni mnogo, tedaj se obreže redilni les na tisti strani trsa, kjer ni bilo ran. Reže razun tega, kakor navadno; ako se pa locen sloči, se mora paziti, da se na ranjenem mestu ne zlomi. Je škoda večja in so rozge zelo ranjene, vendar morebiti ne tako v spodnjih delih, reže na daljše ali krajše rezni. V tem slučaju je izpad pridelka že zelo občutljiv.

Če so poškodovani tudi stari deli trsa in skorja pobita, zamoremo obrezati trs ravno tako na reznik.

Ker so te rozge še le po toči izrastle, se nahajajo večinoma na starem lesu in rode le izjemoma. Izpad pridelka je v teh slučajih velik.

V tem hudem slučaju se mora pri rezi in pozneje poletnem delu posebno gledati na novi odgovor trsa. Pri tem se naj pazi, ali so nove rozge dobro prezimile ali ne, in če ni upati na dober les, kar se zgodi pri pozni toči, se mora trs obrezati celo do starega lesa in ga na novo odgoviti. Pridelka tukaj ni.

Imenovati še hočem rez na izrod, ki obstoji v tem, da se v slučaju, ako se namerava opustiti vinograd v celoti ali deloma iz kateregakoli razloga, obreže trs prvo in če potrebno drugo leto tako, da obrodi, kolikor mogoče največ, da se izrabi zadnja moč trsa. Po izkrenjanju vinograda se naj neguje več let okopavina ali oves z lucerno, da se zemlja odpočije, nakar se prične z novim nasadom s primerno sorto in podlagom.

Poročilo iz zagrebškega sejma od dne 7. februarja t. l. Zelo živahan je bil zadnji zagrebški sejm radi konjskih

kupčij. Vojaški erar je prodal dražbenim potom za vojaško službo nerabne konje. Vojaški erar je prodal vse konje, pokupili so jih seljaki. Konjske cene so se dvignile pri enem paru od 36.000 K na 40.000 K. Kmetske konje pa so kupovali italijanski kupci, ki so kupovali konje za srednjo težo in jih plačevali po 60.000 K do 100.000 K par. Cene konjem pa se še bodo dvignile. Za vole I. razreda se je plačevalo 41 do 46 K 1 kg žive vase, II. razreda 36 do 40 K, III. razreda 24 do 27 K. Bosanske vole so plačevali po 33 do 35 K, krave so bile po 32 do 35 K. Teleta so plačevali po 54 do 58 K in po 42 do 48 K 1 kg žive vase. Pitane svinje so bile po 120 do 130 K težje po 104 do 110 K. Prvovrstne bačke svinje pa se plačujejo celo po 180 K.

Tržne cene v Mariboru. 1 kg govejega mesa 1. razreda stane 16 dinarjev, 2. razreda 15 dinarjev, 3. razreda 14 din. Teletina: 1 kg teletine 1. vrste 16 dinarjev, 2. vrste 15 din. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 25 dinarjev. Pšenična moka nularica je 7.50 dinarjev 1 kg. 1 cent sena stane 225 din., ovsene slame 175 dli, 1 kubični meter trdih drv stane 175, mehkih 120 dinarjev.

Vrednost denarja, Ameriški dolar stane 100 do 101 dinarjev, francoski frank stane 6.30 do 6.40 dinarjev. Za 100 avstrijskih krov je plačati 0.15 dinarjev, za 100 čehoslov. krov 310 do 313, za 100 nemških mark 0.36 in za 100 laških lir 485 do 490 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.15 centimov (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 20 točk.

Dopisi.

Sv. Jurij v Slov. gor. Umrl je na Malni kmet Janez Muršec, dober mož in zvest naši somišlenik. Na zadnji poti ga je spremljalo izredno mnogo ljudstva. Pogrebi pa so zbrali za Bralno društvo 452 K. Naj v miru počival.

Sv. Anton v Slov. gor. Žalostno je zapel mrtvaški zvon, ko so v nedeljo, dne 28. januarja belo oblečena dekleta nesle k pogrebu vzgledno Marijino družbenico Terezijo Močnik iz Brengove. Dolgo že naša župnija ne pomni tako krasnega pogreba, ki je pokazal, kako je bila ona pri vseh priljubljena. Dasiravno je že več letbolehalna na želodcu, je bila zmiraj vekela in zadovoljna. Kakor se ravno v tem času neveste pripravljajo na poročni dan, tako se je tudi ona, v komaj osem dni dolgi bolezni na vnetju ledvic pripravila na prihod svojega nebeskega ženina, katerega je vedno ljubila čez vse. Rada je zahajala k sv. maši in k sv. zakramentom, zato je še par dni pred svojo smrtnjo sprejela sv. obhajilo, ne vedoč, da jej je bilo za popotnico v večnost. Bodilj ji zemljica lahka!

Sv. Bolfenk v Slov. ogr. Zadnji pondeljak je bilo pri nas vse na nogah, staro in mlado je hitelo v cerkev gledat odlično nevesto Marijo Švarc iz Biščkega vrha, ki je ta dan sklenila zvezzo življenja s posestnikom Janezom Požegar iz Trnovca. Dobro Micko so poznali vse daleč okrog; saj je bila od šolske dobe naprej cerkvena pevka, delavnica odbornica bralnega društva, marljiva igralka na domačem odru, pridna družbenica v Marijini družbi in njena skrbna tajnica od časa ustanovitve do danes. Naše najboljše želje jo spremljajo na novih potih življenja. Za vse delo, trude in veselje Bog ji naj plačilo da! O draga sestra, bodi srečna, naj sreča bo ti tudi večna! Narodni svatje se se spomnili tudi svoje Kmetske zvezze in darovali primerni znesek za njen volilni sklad. Bog jih živi!

Sv. Andraž v Slov. gor. Neprestano je pel zadnji mrtvaški zvon zadnjo pesem tukašnjim župljnom. Zapustil nas je blagi starček Janez Stebih iz Smolin, star 81 let. Vrste naših odlično katoliških mož ga bodo pogrešale. Večni mir njegovi duši. — Svoje trudne oči je zatisnila k večnemu počitku blaga, krščanska žena Marija Anželj. Trpljenja polno je bilo njeno življenje, trpljenja polna tudi njena dolga bolezen. Naj pri Bogu uživa plačilo. — V Vitomarcih pa je umrl posestnik Franec Čuček po kratki bolezni. — Predpust pa nam prinaša tudi vesele dni. Tri družbenice — vse tri tudi članice naših kat. društev — smo gledali pred olтарjem kot neveste. Kakor se spodobi, smo najslavnnejše obhajali njih poročni dan. Da bi bile srečne in tudi vilične ženje naših organizacij. Bog jih živi!

V nedeljo, dne 4. februarja pa so se poslavljali naši fantje-rekruti. Slovesna služba božja, skupno sv. obhajilo rekrutov, poslovilni govor dušnega pastirja — vse to bo ostalo fantom pa tudi vsem drugim v neizbrisnem spominu. Naši možje so pa pridno na delu za našo Kmetsko zvezzo. Za udinino in volilni sklad so nabrali nad 1000 K. Ne manjka zagrizenih nasprotnikov, a ne manjka tudi, hvala Bogu, odločnih katoliških mož, ki stoje trdno kakor skala za naša katoliška načela. — Bog živi naše vrste!

Polenšak. Čudimo se samooblastnosti našega šolnika, ki je postal tako predrzen, da fantkom Orlicem v šoli grozi, da ne bo noben skozi poletje oprščen, če ravno tudi ima pravico do oprščenja. Radovedni smo, če ima naš sokolaš tako veliko oblast! O tem prosimo, da nam v cenjenem «Slovenskem Gospodarju» uredništvo odgovori! — Opomba: Prosimo, naznamite tajništvu naše Kmetske zvezze vsak posamezni slučaj! Bomu potrebno preskrbeli po naših zastopnikih.

Polenšak. Občni zbor Kmetske zvezze na Polenšaku pri Ptiju. V nedeljo, dne 4. t. m., je imela tukajšnja krajevna organizacija KZ svoj občni zbor, kateri se je vrnil v mežnariji ob veliki udeležbi naših zavednih mož. Ta občni zbor je pokazal, da smo tudi mi Polenšani siti sleparij in lumparij naših izdajalcev, izkorščevalcev, laži-samostojnežev ter da je že veliko pametnih mož zapustilo to stranko ter se vračajo v našo sredino pod prapor KZ. Za predsednika je bil izvoljen g. Franc Slana, kmet v Polencih. Upamo, da s pomočjo SKZ bomo tudi mi Polenšani ob prihodnjih volit-

vah pokazali, da se ne damo več za nos voditi od raznih lažnjivih prerokov.

Polenšak. Naš novi konjač g. Duh iz Hlaponec je v svoji naprednosti postal tako predrzen, da hoče poestnikom vzeti pse, ki jih imajo v hiši zaprte s pravilno znamko in nagobčnikom. In to se najraje prigodi pri naših pristaših, a psov gg. naprednjakov, ki prosto brez nagobčnikov okoli letajo, ne vidi. Tej dvojni meri g. konjača se mi čudimo in mu povemo, da se ne bomo dali šikanirati.

Svetinje pri Ormožu. Na veseli gosijti g. Josipa Galunder in gospodične Barike Vraz se je nabralo za svetinskega Orla 73 D 50 p. Prisrčna hvala! Bog živi! Dne 4. februarja se je poročil v Svetinjah g. nadučitelj Adolf Friedl z gospodično Anico Kosi. Isti dan se je poročil g. orožnik Pavel Šošter z gospodično Bariku Rakuša, hčerko kapelnika svetinske godbe. Bog daj srečo in blagoslov.

Ormož. Pripravljalni odbor za stavbo Katoliškega doma v Ormožu vabi vse, svoječasno izvoljene odbornike in druge dobrotnike, da se zanesljivo udeležijo seje, ki se vrši v nedeljo, dne 18. februarja ob 8. uri v lokalih g. Bauer. Občniki-tovariši, s svojo udeležbo pokažite, da vam je napredek in dobrobit prvo in da se zavedate, da le v skupnem delu in v skupnem nastopu je moč in se da kaj doseči. Na dnevnem redu je poročilo predsednika, tajnika in blagajnika, ter slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Ormož. Obrtniki Ormoža in okolice se prijazno vabijo na obrtniški shod, ki se vrši v nedeljo, dne 18. februarja ob 8. uri v lokalih g. Bauer. Občniki-tovariši, s svojo udeležbo pokažite, da vam je napredek in dobrobit prvo in da se zavedate, da le v skupnem delu in v skupnem nastopu je moč in se da kaj doseči. Na dnevnem redu je poročilo predsednika, tajnika in blagajnika, ter slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Zdole pri Brezicah. Zadnji dopis iz Zdol je tako razburil Borovinškevoga ateka, da ga ni zdaj nič na svetlo. Pravili smo že, da je straten republikanc. Med vojsko se je klatil po Nemčiji, menda se je tam politike naučil. Seveda, delati se mu ne ljubi. Pa bi rad bil poslanec, zato hodi agitirat za Novačanovo republiko. Mihel, le pojdi nazaj v Holandijo in tam vpelji svojo republiko, pri nas je ne boš.

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje.)

Poveljnik je čakal, da je dragoman končal svoj govor. Tedaj pa je dal kratko povelje in črnec z dolgim, rjavim marogastim mečem je pristopil.

Dragoman je zavilil, kakor zajec in se obupno spet vrgel v pesek.

«Kaj je to, Cochrane?» je vprašal Brown. Polkovnik je namreč svojčas služil v egiptovski vojski in je bil edini med potnikimi, ki je razumel par besed arabski.

«Kolikor razumem, je poveljnik mnenja, da ni vredno vlačiti dragomana seboj po puščavi, ker bi nihče zanj ne plačal odkupnine. Za sužnja pa jih je preslab.»

«Siromak —!» je pomilovalno vzkliknil Brown. «Povejte mu, Cochrane, povejte poveljniku, naj ga pusti živeti! Da bi ga zaklali kar tuje pred nami, tega vendar ne moremo dovoliti! Recite, da bomo zložili odkupnino zanj! Jaz koj ponudim vsako sprejemljivo vsoto!»

«Tudi jaz se obvezem, da bom dal, kolikor bo v mojih močeh!» je vzkliknil Belmont.

«Napravili bomo pismeno pogodbo!» se je uslužno vtaknil vmes odvetnik Stephens. «Če bi imel pero in črnilo, koj bi sestavil pogodbo, in poveljnik se sme zanesi, da bi odgovarjala vsem pravnim predpisom.»

Toda polkovnika arabščina je bila pomanjkljiva in poveljnik ga ni poslušal. Mansur pa je bil preveč zmeden, da bi bil razumel velikodušno ponudbo izletnikov. — Črnec z mečem je pogledal svojega zapovednika, njegova svetločrna roka je šinila kvišku in meč je zaživil po zraku —.

Vistem hipu pa je dragoman nekaj zavpil, meč je zaostal sredi pota in poveljnik in njegov pobočnik sta se z nenavadno radovednostjo spet obrnila. Še drugi so pristopili in tesna gruča se je strnila okrog stokajočega in moledjučega Mansurja.